

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21080012

Ákvörðun nr. 19/2022

Þann 18. mars 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 19/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] lögmanni f.h. [REDACTED] [REDACTED] þann 16. ágúst 2021. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfshætti lögreglu og harðræði við handtöku þann [REDACTED] 2021. [REDACTED] telur sig hafa verið beitta mikilli hörku og hafa verið handtekin að ósekju, þar sem hún var snúin niður þegar hún kom til móts við lögreglu við heimili [REDACTED]

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjum með bréfi þann 18. ágúst 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 30. ágúst 2021. Meðfylgjandi svari embættisins voru gögn málsins, bókanir úr lögreglukerfinu, frumskýrsla og handtökuskýrsla. Jafnframt voru upptök úr búkmyndavélum og eye-witness kerfum lögreglubífreiddanna.

Upptök af fyrstu aðgerðum lögreglu þegar hún mætir á vettvang eru ekki til staðar í gögnum málsins heldur hefjast upptökurnar þegar aðgerðir eru hafnar og búið er að handtaka [REDACTED]. Ljóst er þó af upptökum að mikið uppnám hafi verið á [REDACTED] og [REDACTED] á vettvangi sem gerðu lögreglu erfitt fyrir að ná tökum á aðstæðum. Einnig kemur fram að lögreglu hafi í upphafi útkalls verið tilkynnt um að vopn væru á staðnum og blóð.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoýggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu greinir hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga og starfsháttum lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Suðurnesjunum. Yfirferð nefndarinnar leiddi í ljós að ekkert athugasvert hafi komið fram við starfsaðferðir lögreglu. Nefndin telur lögreglu hafa aðhafst innan þeirra heimilda sem lögreglu eru gefnar með lögum nr. 90/1996 og lögum nr. 88/2008 líkt og gögn málsins bera með sér en ljóst er af upptökum að [REDACTED] veitti mikla mótspyrnu þegar lögreglan reyndi að tryggja vettvang. Með hliðsjón af því hvernig málsvikur var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 90/1996.

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur hins vegar tilefni til þess að minna á mikilvægi þess að kveikt sé á búkmyndavélum áður en aðgerðir lögreglu hefjast á vettvangi.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur að öðru leyti ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 18. mars 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir